

క వ్వు క డు వు

కార్యంవూడి కృష్ణమూర్తి

“ఎం పిల్లలూ యేం లోకమో! ఎందుకొచ్చినట్టు. కూటికా - గుడ్డకా. వల్ల కాట్టో పిల్లలు” అన్నాడు పిల్లలంటే బడిచచ్చే నరనయ్య నిస్పృహతో.

నాటికి నేటికి సెత్తరిగేట్టు కట్టెలు మోస్తూనే వుంది సుబ్బమ్మ. పాలబుగ్గల బసిడి ముద్దగా తయారైన తమ వలపువంట రామదాసును చూచుకుంటే కడుపు నిండే దామెకు. తనకు పెట్టినా పెట్టక పోయినా అవసాన కాలంలో యిన్నిసీళ్లు గొంతులోపొయ్యదాని కున్న ఆధారమా బసిగుడ్డే. బిడ్డమీద వున్న వాళ్ల్యమో, మోక్ష మిప్పించడానికన్న ఒకానొక ఆధారమన్న అభిమానమో, లేక రెంటి చేరితే తెలియదుగాని సుబ్బమ్మ కా బిడ్డమీద వున్నంత ప్రేమ తన ప్రాణంమీద నైతం వున్నట్టు కనుపించదు. రక్తాన్ని డబ్బులుగా తయారుచేసే తన శరీర యంత్రంలోని భాగాలు అరిగిపోయినా, మరమ్మత్తు కోరినా లెఖ్కుచేసేదికాదు సుబ్బమ్మ. వడియకట్టిన శిథిల జీవన సారంతో పెంచుతున్న దా బిడ్డను. ఏదాది క్రితం బ్రద్దలైన తన బతుపు కుంకాన్ని తలుచుకున్నప్పుడు పొర్లి వచ్చే దుఃఖాన్ని నివారించ కలిగిం దా బసిపావ ముద్దు మొగ మొక్కటే.

సుబ్బమ్మకు నా అన్న వాళ్లుండి కూడా లేని వాళ్లయారు. ఎద్దంటి మరి దుండేం ప్రయోజనం? వదిలని తన్నుచూచి కాకపోయినా అభంతుభం తెలియని అబిడ్డ ముఖం చూచే నా ఇంత సాయం చెయ్యవచ్చు. ఘనుడు యెలాగైతేనేం వున్న ప్రాణ్ణో వచ్చి మంచినీళ్లు పుట్టకుండా చేశాడు. ఆస్తీ ఆళ్ళులకే సరిపోదని తెంచి పోసిన మరుక్షణం గడవ తొక్క నివ్వలేదు. సీతారామయ్య గారి కేడో విషం పోసినట్టున్నాడు. ఆయన చుంచంటా ఉన్న రెండు నెల్లూ మంచీ చెడ్డా అంతా విచారించినవాడు ఆయన పోయి

తర్వాత తిరిగి చూడలేదు. పువ్వులమ్మిన చోట కట్టెలమ్మినట్టుంటుందని సుబ్బమ్మ బసిపావతో నవన వూరు విడిచి పోయింది. మరిది తన మీద యింత బగ బూనటానికి కారణ మామె కెంత యోచించినా మనసుకు తట్టలేదు.

సుబ్బమ్మకు పుట్టినంటి దిమ్మ లేకపోలేదు. కల్లితండ్రిలేకపోయినా ముగ్గురు అన్నలున్నారు. అంద రామె అనన్య కండ్లారా మాస్తూ వూరుకున్నారు. తనకై తాను వాళ్లయింటి కెళ్లడాని కామె అభిమానం అడ్డు వడ్డది. తనను ముక్కలుగా చీల్చినా వూరుకుంటుంది కాని తన సర్వస్వం-రామదాసును వాళ్లు చిన్న మెత్తు మాటంటే వోర్చుకో గలదా? తనజీర్ణకంకాళ్లంమీద ఆనంద సాధాలు నిర్మించాలి వాడికి.

సుబ్బమ్మ సెరుగనివాళ్లు లేరా వూళ్లో. ఏను క్రీస్తంకటివాడు వచ్చిం కర్వాత గొప్పవాడని పించుకుంటే సుబ్బమ్మ బ్రతికుండగానే మంచి చేరు తెచ్చుకుంది. ఆమెకు వచ్చిన ఆవడకు అందరూ విచారించవారే. ఆమెకు సానుభూతి చూపని నరపురుగు ఆ గ్రామంలో లేదు. సానుభూతి చూపనివా రేంభర్త, ఏవిధంగానూ సాయం చేసినవారు కూడా కనుపించలేదు. తన కాళ్ళ మీద తాను నిలబడలేనినాడు కాళ్లక్రింద భూమి కూడా కుంగుతుంది. సుబ్బమ్మకు సాయం చేయలేనివాళ్లు తమ నిస్సహాయతను తెలియజేస్తే, చెయ్యకలిగినవాళ్లు సాకులు చెప్పారు. రక్తనం బంధం వున్న అన్నదమ్ములే వూరుకుంటే, ఆమె ఏడుపు వెరగడానికి మాటల్ని జతచేసే యితరుల కేం వట్టింది.

ఎవరూ సాయం చెయ్యకపోయినా సుబ్బమ్మ విచారించలేదు. ఎవరుగానీ ఊరకనే సాయం చెయ్యరని ఆమెకు తెలుసు. తన్ను పుట్టించిన దేవుడికే తనమీద దయలేన్నట్టు యితర్ల నుండి అనుకోవలసిన బని యేముంటుంది? వాకి లాడ్లు

దగ్గరనుంచి వక్కలు వేసేదాకా అన్నివనులూ నుబ్బుమ్మ చెయ్యగలదు. కన్నబిడ్డలను మెంచ లేనివాళ్లు, జడలు వేసికోడంచేతగాని వాళ్లు, పెని మిటికి వక్క వెయ్యడానికి అభిమానం వడే వాళ్లు అనేకమంది వున్నారు. అటువంటి వాళ్లకు వనులు చేస్తే తన పొట్ట కింకమాడు దొరక్కపోడు. రెక్కలున్నంతకాలం యికర్ణమీద ఆధారపడాల్సిన అవసరమా మెకు కనుపించలేదు.

* * *

తనకు ఆనందాన్ని, తృప్తిని యివ్వలేని దేన్ని గాని మానవుడు ప్రేమించలేడు. ఒకదానివల్ల కలిగే ఆనందానికంటే రెండవదానివల్ల యెక్కువ ఆనందం లభిస్తున్నప్పుడు రెండవదానిమీద కలిగిన ప్రేమ మొదటిదానిమీద వున్న ప్రేమను జయిస్తుంది. దీన్ని యే నైతికసూత్రం బంధించలేదు. ఆన లీ నైతికసూత్రాలు ప్రాపంచిక వ్యవహార సౌలభ్యంకొరకు యేర్పాటు చెయ్యబడ్డవన్న రహస్యం తెలుసుకున్న తర్వాత వాటి కన్న విలువ తగ్గుతుంది. దృఢమైన వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలమీద దాడి నలుపుతున్నప్పుడు యే మానవుడూకూడా (వెన్నెముకలేని రాములవారి వంటివాడు తప్ప) సాంఘిక నియమాలకు దాసుడు కాకాలడు.

గారడీకా వుంది. లేక ఆదేమీనా మందూ మాహు వెట్టిందో? ఆ అభిమానం, భక్తి, వినయం, గౌరవం యింతలో యేమైనాయో! ఏమో అంతా మాయగా వుంది. చిన్న నేరం చెయ్యడానికి దడగా వుండేది, అమ్మ ఏమనుకుంటుందోనని. తన్ను గురించి అమ్మ ఎందుకో కంట నీరుపెట్టుకుంది. ఆ రోజల్లా తన అన్నం తినలేదు. తనవల్ల దోష ముండే ఊమించమని అమ్మ రెండుకాళ్ళూ పట్టుకుని వలవల ఏడ్చాడు. “ఏం లేదు నాయనా!” అని తల్లి తన్ను బుజ్జగించి ముద్దలు చేసి నోటి కందిస్తుంటే అన్నం తిన్నాడు. ఇప్పుడు ఆ అమ్మే కంటికి మంటికి ఒకటేధారగా యేడ్చినా, నల్లరాళ్ళను కరగించే చూపులతో చేతులు జోడించి తన ముందు చ్రాలినా ఆనస్యించుకుంటున్నాడు. వెనుకటి అమ్మే... వెనుకటి రామదానీ...

తల్లి యేం చెప్పినా వినడు. విన్నా “నీకెందుకే! ముసలిదానివి. ఏదో ఆది వేళ కింత

కాచిపోస్తుంటే హాయిగా కృష్ణా రామా అంటూ మార్చొక్క” అంటాడు. తప్పెవరిదై నానిగానిజాలు తెలిసిందామనే అభిప్రాయమున్నట్టు కూడా లేదతనకి. ఇరుగు పొరుగు వారు కూడా అదే మాటంటున్నారు. “నీకెందుకమ్మా ముసలమ్మకు, రేపో మాపో చచ్చేదానికీ-వాళ్ళ యిష్టంవచ్చినట్టు పూరేగనివ్వక.” ఇదేమిటి వీట్లు కూడా యిట్టా అంటున్నారు! తనమీద వీళ్ళకుండే అభిమానమంతా యేమైపోయింది? ఒక్కరు కూడా న్యాయం చెప్పారే? ముసలి దైనంత మాత్రం చేత యింట్లో తనకున్న అధికారాన్ని వదలుకుంటుందా? కోడలిమీద తన కొడుక్కు యెంత అధికారం వుందో తనకూ అంతే! అని యేసాటుపడ్డా చూస్తూ పూరుకోదానికా తను వుంది? పదిసెల్లా మోసి, కని, పెంచి పెద్దవాణ్ణిచేసి, దాని వల్లపడి చెడిపోతుంటే చూస్తూ యెట్టా నవించడం? పిచ్చి సవ్యాసీ- తెలియక వాడు తన్ను తిట్టినంత మాత్రం చేత.....

ఒకరి బాధ్యతను వాకరు నెత్తిన వేసుకోడం వంటి తెలివితక్కువపని మరొక టుండదు. తన కోడలిమీద తనకు బాధ్యత వున్నమాట వాస్తవము. కాని తనకంటే ఎక్కువ బాధ్యత కలవాడు తన కొడుకన్న విషయ మా ముసలి బుర్రకు తట్టలేదు.

రామదాసు నడుపుతున్న బస్సును ఓవర్ లోడ్ చేశారు. అధికారులకు పట్టబడ్డారు. బస్సు వోనర్లుకు మాటవచ్చింది, రూపాయలూ వాదిలిస్తే. రామదాసు వుద్యోగం వూడింది. కాళ్ళిడ్చుకుంటూ యిల్లు చేరుకున్నాడు.

పాప మా ముసలి తన కొడుక్కు చదువు చెప్పించాలెనని, అత నేదో ఉద్యోగం చేస్తూంటే చూడాలెనని చాలా ఉబలాట పడ్డది. కాని రామదాసు సరైన ఆదుపులేక అల్లరి చిల్లిగా తిరిగి చివరకు కారు నడవడం నేర్చుకున్నాడు.

రామదాసు యిల్లు సమీపిస్తుండగా నేరంకెలు వినిపిస్తున్నాయి. తన యింటి ముందు పదిమంది పోగైనారు. వారందరితో ముసలి యేదో చెప్పుకుంటోంది. భార్య వంటగదిలో ఆకాశం దద్దరిల్లేటట్టుగా ఆరుస్తున్నది. నేరుగా వంట యింట్లోకి వెళ్ళాడు రామదాసు. “ఏమిటి మాటగోల- ఆ

మునల్లెమన్నా పొరపాటు చేస్తే కొంచెం సర్దుకు పోకూడదూ?" కోపంగా అన్నాడు. ఆ యిల్లాలు చేతులు తిప్పుకుంటూ "ఏమిటి సర్దుకుండేది. నా వల్ల కాదు బాబు! ప్రతిదానికి సాధింపేస్తే పోయే ముదనవస్తే సాధింపు. అన్నిటికీ తప్పేనా? పంచలో కూర్చుంటే తప్ప, బొరుగింటి కెళ్ళితే తప్ప, పూలు ముడుచుకుంటే తప్ప, సినిమా సంగతులు మాట్లాడుకుంటే తప్ప- అన్నీ తప్పలే. ఆయనగా రోజు వేళయింది, కూకల్లేస్తారు, వంట త్వరగా కావాలి, కాస్త తాళింపు పెడుతుండవచ్చు! నుబ్బాయమ్మ దగ్గరకు వెళ్లి వస్తానన్నందుకేగా యీ రాధాంత సిద్ధాంతాలన్నీను. ఈ కాపురం చెయ్యడం నాతరం కాదు బాబు" అంటూ పెట్టె సర్దుతోంది శ్రీమతిగారు. తను వడి వడిగా బ్రెట్ కువచ్చి "నీ కెన్నిసార్లు చెప్పాలి లెని ఓచోట వడుండవని. ఇంట్లో విషయాలు నీకెందుకు? యిట్టా ఆయిలే నా యింట్లో ఒక్క షణం వుండడానికి వీలు లేదు. దిక్కులేని దానివై పోతావని వూరుకుంటుంటే ... .." ఉండబట్టలేక తల్లి చదానుదా మాట్లాట్టం... సహించలేక రానుదా సామెను బూటుకాలుతో తన్నడం అంతా ఆనుకున్నంతలో జరిగిపోయినై.

* * *

"ఆ! చేస్తే చేయించుకుండేవట్టే గాని పెట్టేవాళ్ళా పోనేవాళ్ళా" అని తడబడుతూ అంటుంది నుబ్బమ్మ. పప్తిపూర్తి దాటిన నుబ్బమ్మ అడుక్కులింటున్నది. తన శరీరం లోని మేలరకపు కండలన్నీ కాలిచ్చి యిచ్చి తెంచిన కొడుకు కండయెదుటనే వున్నాడు. తను వడేపాట్లు మాజ్తూనే వున్నాడు. తల్లి పట్టయితరులు చూపే సానుభూతి నై తం చూపించడు.

"నీ కడుపున పుడతా, చిన్నం సాయం చేస్తావూ?" నుబ్బమ్మ కర్ర సాయంతో వచ్చి అడిగింది.

"తప్పకుండా" అన్నాడు.

"ఏమీ లేదు. ముసలిమండన అడుక్కులింటూ అందులోనే మిగిల్చి యీ గ్లాసు కొన్నాను..."

"అవులే!"

"రెండణాల నన్నుబ్బయ్యం, ఆరణాలవి క్కెర ఆరణాలబత్తాయకాయలు, ఒక పావలాకు అప్పేంటమ్మ అప్పి మొత్తం రూపాయి బేడ కావాలి?" "ఎందుకూ!"

"ఎందు కేమిటి, డాక్టరు చెప్పాడు. అన్నం తింటే అరగదుట."

"నీకా? యంత పెద్దదానివై నా ప్రాణమంటే నునుకారం వదల్లేదే నీకు."

"నా క్కాడు. ఆడం చేసిం దనుకున్నా! అబ్బాయో! వాణ్ణి వొదిలిపెట్టి పోయిందిగా."

"ఎవరు?"

"ఎవరేమిటి? నీ దంతా విడ్డువారం. అదే మోడలు."

"నక్కడికి?"

"ఏమో!"

"ఎప్పుడు?"

"పదిరోజు లైంది."

"ఇంతకూ రూపాయి బేడా యెందుకో చెప్పావు కావే?"

"కన్నకడుపు కావడాన నా కుంటుంది కాని యెవరి కేం పట్టింది? దానిదారి నది చక్కా లేచి పోయింది టింగురంగా అంటూ, వాడు చేస్తే దానికేం, వుంటే దానికేం."

"వాడికా యీ పరంజామా అంతా. తన ప్రాణంవుండగా వీచేతి వచ్చి మంచినీళ్లు ముట్టుకోవన్నాడు. ఏ దిక్కు..."

"కోపం మానవుణ్ణి పశువుని చేస్తుంది. ఏదో కోపంగా వున్నప్పుడు అనివుంటాడు."

"నీకు దిక్కున్న చోట బ్రతకమన్నాడుగా నిన్ను. నేటికి నీవే దిక్కెలా వనమాటవాడికి."

"వాడి దేముంది నాయనా! పిచ్చి సన్యాసి. దానిమాటలు విని చెడ్డాడుగాని నా పరాలబాబు వాడికేం."

"ఊ! బాగానే వుంది..."

"ఇక్కడే కూచుంటే యేమా తుంది, దిక్కు మొక్క లేకుండా మంచంలో ఒక్కణ్ణి పదిలిపెట్టి. రా నాయనా! త్వరగా పోవాలి. వాడు మంచంలో 'అమ్మా!' అంటూ కలవరిస్తుంటాడు."

చింత పడుతూ లేచాను- నుబ్బమ్మకు డబ్బు యివ్వటానికి.